

Документи о положају особа са инвалидитетом усвојени под окриљем Уједињених нација

- Декларација о правима ментално ретардираних лица
- Декларација о правима инвалидних лица
- Светски програм акције за инвалидна лица
- Принципи заштите особа са менталним обољењима и унапређења заштите менталног здравља
- Стандардна правила УН за изједначавање могућности које се пружају особама са инвалидитетом
- Међународна конвенција о правима особа са инвалидитетом

Међународна конвенција о правима особа са инвалидитетом

- Генерална скупштина Уједињених нација захтев за формирање комитета 2001. године
- 2006. године усвојен предлог текста
- 120 држава (представници)
- Установе за људска права и невладине организације акредитоване при Уједињеним нацијама
- У складу са мотом међународног инвалидског покрета „Ништа о нама без нас“
- Укључене особе са инвалидитетом

- Државна заједница Србија и Црна Гора
- Једна од 27 земаља чији је експерт био особа са инвалидитетом
- Конвенција пре свега треба да се усмери на дефинисање механизма за остваривање постојећих, а не на креирање нових права, што је у складу са универзалношћу и недељивошћу људских права.
- Потписало је 127 земаља
- Србија 2007. године

Основна начела Конвенције, су прописана чланом 3

- (а) Поштовање урођеног достојанства, индивидуална аутономија, самосталност особа са инвалидитетом, укључујући њихово право да доносе одлуке о сопственим животима;
- (б) Недискриминација;
- (ц) Пуно и ефективно учешће и укљученост у све сфере друштвеног живота;
- (д) Поштовање различитости и прихватање особа са инвалидитетом као дела разноврсности људског рода;
- (е) Једнакост могућности;
- (ф) Приступачност;
- (г) Једнакост мушкараца и жена;
- (х) Поштовање развијајућих капацитета деце са инвалидитетом и поштовање права те деце да очувају сопствени идентитет.

- Чланом 30. Конвенције детаљно су уређене мере за осигуравање учешћа особа са инвалидитетом у културном и спортском животу заједнице, рекреацији и слободним активностима.

Стандардна правила Уједињених нација за изједначавање могућности које се пружају особама са инвалидитетом

- Генерална скупштина Уједињених нација у децембру 1993. године усвојила је Стандардна правила за изједначавање могућности које се пружају особама са инвалидитетом.
- Усвајање овог акта представља круну Деценије Уједињених нација посвећене особама са инвалидитетом (1983–1992) и значајан напредак у борби за права особа са инвалидитетом.
- Стандардна Правила у марту 1995. године прихватила је и Влада Савезне Републике Југославије.
- Сврха Стандардних правила јесте да обезбеде да особе са инвалидитетом уживају иста права и обавезе као и остали чланови друштва у којем живе.

Стандардна правила Уједињених нација за изједначавање могућности које се пружају особама са инвалидитетом

- Диспозитивни део Стандардних правила чине двадесет и два правила и одредбе о контроли примене Правила. У првом одељку Правила налазе се одредбе о стварању предуслова за равноправно учешће особа са инвалидитетом у свим областима друштвеног живота. У другом одељку су дефинисана примарна циљна подручја у којима треба обезбедити равноправно учешће, а у трећем мере за спровођење Правила

ПРАВИЛО 6

- Државе треба да поштују принцип једнаких могућности за примарно, секундарно и терцијарно образовање деце са инвалидитетом, омладине и одраслих особа са инвалидитетом (Образовање особа са инвалидитетом треба да постане интегрални део образовног система.

ПРАВИЛО 11

- Особама са инвалидитетом треба обезбедити равноправне могућности за спорт и рекреацију